



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ  
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΛΟΓΩΝ  
ΤΜΗΜΑ ΕΚΛΟΓΩΝ ΚΑΙ  
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Ευαγγελιστρίας 2, Αθήνα  
Ταχ. Κώδικας: 101 83, Αθήνα  
Πληροφορίες: Κ. Χατζηβασίλογλου  
Γ. Παπακώστα  
Τηλέφωνα: 213136 1136 - 1130  
e-mail: [k.chatzivasiloglou@ypes.gr](mailto:k.chatzivasiloglou@ypes.gr)  
[g.papakosta@ypes.gr](mailto:g.papakosta@ypes.gr)

## **ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ ΕΚΛΟΓΙΚΟ**

Αθήνα, 7 Σεπτεμβρίου 2023  
Αριθ. Πρωτ.: 73524

### **ΠΡΟΣ:**

1. Άρειο Πάγο
2. Δημάρχους
3. Δήμους της χώρας
4. Περιφερειάρχη Αττικής
5. Αντιπεριφερειάρχες  
Περιφερειακών Ενοτήτων

### **Αριθ. Εγκυκλίου:**

**ΘΕΜΑ: Προσβασιμότητα εκλογικών καταστημάτων ψηφοφορίας των εκλογών για την ανάδειξη των περιφερειακών και δημοτικών αρχών της 8ης και 15ης Οκτωβρίου 2023 - Προετοιμασία και λειτουργία χώρου υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα – Ορισμός αρμόδιου υπαλλήλου**

Σύμφωνα με το άρθρο 55 του π.δ. 26/ 2012, ο ορισμός των εκλογικών καταστημάτων ψηφοφορίας αποτελεί αρμοδιότητα του Αντιπεριφερειάρχη της περιφερειακής έδρας κάθε νομού. Για την υποστήριξη της άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν από άτομα με αναπηρία και την άμβλυση των αντικειμενικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν, επισημαίνεται ότι ο Περιφερειάρχης Αττικής και οι Αντιπεριφερειάρχες των Περιφερειακών Ενοτήτων, κατά τον ορισμό των εκλογικών κέντρων και των εκλογικών καταστημάτων (αίθουσες ψηφοφορίας), πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους την κατάσταση προσβασιμότητας των κτιριακών υποδομών, ώστε η άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν να ασκείται απρόσκοπτα από τα άτομα αυτά.

Για την εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού πρέπει να επιδιώκεται η επιλογή εκείνων των κτιρίων που καθίστανται ευκόλως προσβάσιμα για τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα και τους ηλικιωμένους.

Εν προκειμένω, οι Αντιπεριφερειάρχες των Περιφερειακών Ενοτήτων, σε συνεργασία με τις δημοτικές αρχές, φροντίζουν:

*α) να ορίζονται εκλογικά κέντρα και εκλογικά καταστήματα, τα οποία να είναι ευκόλως προσβάσιμα στα άτομα με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα,*

*β) να επιλέγονται ως εκλογικά καταστήματα αυτά που βρίσκονται στο ισόγειο των κτιρίων που δεν διαθέτουν ανελκυστήρα (ασανσέρ), κατά το δυνατό και*

*γ) να τοποθετούνται, κατά το δυνατό, ράμπες πρόσβασης στις κεντρικές εισόδους των κτιρίων και όπου αλλού απαιτείται για την πρόσβαση των ατόμων που κινούνται με αμαξίδια.*

Επιπλέον, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 83 του π.δ. 26/2012 παρέχεται το δικαίωμα σε εκλογείς με αναπηρία ή σωματική αδυναμία, για την άσκηση του δικαιώματος της ψήφου να απευθύνονται στον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής ή σε μέλος της εφορευτικής επιτροπής, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να τους βοηθήσουν κατά την ψηφοφορία.

Για την εφαρμογή της διάταξης και τη διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία και σωματικές αδυναμίες, κατά την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος, οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής έχουν την υποχρέωση να ενεργούν αναλόγως, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκλογείς με αναπηρία και σωματικές αδυναμίες ψηφίζουν πάντοτε με απόλυτη προτεραιότητα.

Στην περίπτωση που δεν καθίσταται δυνατό όλα τα εκλογικά κατάστημα ψηφοφορίας να πληρούν τα κριτήρια προσβασιμότητας, οι Δήμοι λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διευκόλυνση των εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα εφαρμόζοντας τις διατάξεις της παρ. 3Α του άρθρου 83 του π.δ. 26/2012.

Επισημαίνεται ότι η παρ. 3Α του άρθρου 83 του π.δ. 26/2012 προστέθηκε με το άρθρο 36 του ν. 5043/2023 (Α' 99), που καθορίζει την προετοιμασία και **λειτουργία χώρου υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα στα εκλογικά κέντρα – Ορισμός αρμόδιου υπαλλήλου**. Ειδικότερα, από τις διατάξεις αυτές, προβλέπεται η προετοιμασία και λειτουργία με ευθύνη του οικείου Δήμου, χώρου υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα σε κάθε κατάστημα ψηφοφορίας, στο οποίο δεν καθίσταται δυνατό όλα τα

εκλογικά τμήματα να στεγάζονται σε εκλογικά καταστήματα στο ισόγειο του κτιρίου και να πληρούν τα κριτήρια προσβασιμότητας Ατόμων με Αναπηρία (Α.μεΑ.).

Ο χώρος υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα:

*α) βρίσκεται στον ισόγειο όροφο του κτιρίου που στεγάζονται τα καταστήματα ψηφοφορίας,*

*β) είναι προσβάσιμος σε άτομα με κινητικά προβλήματα,*

*γ) διαθέτει ειδική ράμπα εφόσον χρειάζεται,*

*δ) πληροί τις ισχύουσες προδιαγραφές πυρασφάλειας,*

*ε) διαθέτει αναρτημένο διακριτό και ευδιάκριτα αναγνώσιμο τίτλο για την εύκολη αναγνώρισή του από τους εκλογείς και τους συνοδούς αυτών και*

*στ) είναι εφοδιασμένος με διαχωριστικό ψηφοφορίας (παραβάν).*

Στον χώρο αυτό επιτρέπεται η είσοδος σκύλων βοήθειας (οδηγών) ατόμων με αναπηρία.

Στον χώρο αυτό παρευρίσκεται υπάλληλος του οικείου Δήμου, και εφόσον ο αριθμός των δημοτικών υπαλλήλων δεν επαρκεί παρευρίσκεται υπάλληλος της Περιφέρειας. Ο αρμόδιος υπάλληλος ορίζεται με απόφαση του Δημάρχου ή του Περιφερειάρχη, αντίστοιχα, και έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του χώρου, την υποδοχή των εκλογέων που προσέρχονται σε αυτόν και την επικοινωνία με τον δικαστικό αντιπρόσωπο.

Ο αρμόδιος υπάλληλος ενημερώνει αμελλητί με κάθε πρόσφορο μέσο τον δικαστικό αντιπρόσωπο του εκλογικού τμήματος στο οποίο ανήκει ο εκλογέας που προσέρχεται στον χώρο υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα και του αναφέρει τα στοιχεία ταυτότητάς του.

Ο δικαστικός αντιπρόσωπος προσέρχεται στον χώρο υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα, έχοντας μαζί του μια πλήρη σειρά ψηφοδελτίων των υποψήφιων συνδυασμών για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών και μια πλήρη σειρά ψηφοδελτίων των υποψήφιων συνδυασμών για την ανάδειξη των περιφερειακών αρχών, από ένα λευκό ψηφοδέλτιο και από έναν φάκελο με σφραγίδα και μονογραφή για την εισαγωγή των ψηφοδελτίων για κάθε διαφορετική εκλογή. Εντός του χώρου επαληθεύει τα στοιχεία ταυτότητας του εκλογέα με τα αντίστοιχα στοιχεία του εκλογικού καταλόγου και διαβεβαιώνεται ως προς την ταυτοπροσωπία του. Ακολούθως, παραδίδει πρώτα τη σειρά με τα ψηφοδέλτια των συνδυασμών, ένα λευκό

ψηφοδέλτιο και τον αντίστοιχο φάκελο ψηφοφορίας για τις δημοτικές εκλογές προκειμένου ο εκλογέας να αποσυρθεί στο παραβάν. Αφού παραλάβει το φάκελο με εσωκλεισμένο το ψηφοδέλτιο από τον εκλογέα, ακολούθως του παραδίδει το υλικό ψηφοφορίας για τις περιφερειακές εκλογές.

Στο παραβάν εντός του χώρου υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα αποκλειστική πρόσβαση, εφόσον είναι αναγκαίο, εκτός από τον εκλογέα, μπορεί να έχει ο δικαστικός αντιπρόσωπος, εφόσον του ζητηθεί από τον εκλογέα, ή και ο συνοδός του εκλογέα, με την ευθύνη και κατά την κρίση του δικαστικού αντιπροσώπου (παρ. 3Α. άρθρου 36 Ν. 5043/2023). Ο δικαστικός αντιπρόσωπος βοηθά στην έκφραση της επιθυμίας του εκλογέα με την απαιτούμενη διακριτικότητα και εχεμύθεια για την τήρηση της μυστικότητας της ψήφου.

Ο δικαστικός αντιπρόσωπος με ευθύνη του παίρνει τους φακέλους και τους μεταφέρει στο εκλογικό τμήμα και τους ρίχνει στις αντίστοιχες κάλπες. Ο δικαστικός αντιπρόσωπος προβαίνει στη διαδικασία της ενημέρωσης του εκλογικού καταλόγου, του πρωτοκόλλου ψηφοφορίας και της αρμόδιας εφορευτικής επιτροπής.

Για λόγους διαφάνειας ο δικαστικός αντιπρόσωπος συνοδεύεται από μέλη της εφορευτικής επιτροπής, καθώς και από εκλογικούς αντιπρόσωπους.

**Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ**

### **Κοινοποίηση**

1. Προεδρία της Δημοκρατίας  
Γραφείο Διοικητικών Υποθέσεων
2. Προεδρία της Κυβέρνησης  
Γενική Γραμματεία Πρωθυπουργού
3. Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων  
με Αναπηρία «ΕΣΑμεΑ»  
Ε. Βενιζέλου 236, Ηλιούπολη  
Τ.Κ. 163 41  
[esaea@otenet.gr](mailto:esaea@otenet.gr)

### **Εσωτερική Διανομή**

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
5. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέα

6. Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
7. Γενική Διεύθυνση Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης
8. Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης
9. Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης
10. Διεύθυνση Εκλογών

## **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**

Ενδεικτική σήμανση χώρου υποδοχής και υποστήριξης εκλογέων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα

### **ΧΩΡΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΚΛΟΓΕΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ**

